Æble/PæreNYT

Nr. 33 // 27. oktober 2020

FÆLLES

Frugttrækræft

- Det er vejrforholdene i kombination med sår/indfaldsport for kræft, som afgør om der er fare for infektion af frugttræk-ræft. Når det er tørt, er der ikke infektionsfare, selvom der er nye sår.
- Sår er modtagelige for infektion både når de er helt friske og når de er i gang med at hele. Helingsprocessen afhænger af temperaturen. I det sene efterår og om vinteren kan sår være modtagelige for kræftinfektioner i lang tid.
- Der opstår sår i forbindelse med plukning og ved bladfald. Ved plukning er der tale om op til 100-150 sår pr. træ, mens der ved bladfald er tale om tusindvis af sår. Samtidig er temperaturen lavere ved bladfald end under høsten, så ved bladfald er sårene længere tid om at hele.
- Bladfaldsperioden vil derfor være den absolut mest kritiske periode for infektion af frugttrækræft.
- Der er forskel på sorternes modtagelighed og forskel på smittetryk fra parcel til parcel. Der er forskel fra plantage til plantage på, hvor slemt den samme sort er angrebet. Derfor er der ikke altid enighed om hvor modtagelige de enkelte sorter er. Nogle steder er frugttrækræft i pærer et alvorligt problem.
- Brugere af RIMpro kan følge varslingen af frugttrækræft i programmet. Infektionsværdien i RIMpro påvirkes ikke af hvilke datoer, som indsættes for plukning/bladfald.

INDHOLD:

FÆLLES 1
Frugttrækræft 1
Rodbeskæring 2
Jordprøver 2
Nematodetest 2
Inden frost 2
Tilskud til at spare energi 2

KONVENTIONELT 3
Midler i kernefrugt status 3
Etiketter på dansk 3
Bladgødskning efter høst 4
Kobber efter høst 4
Skurv 4
Mosegrise 5

ØKOLOGI 6
Økologisk investeringstilskud 6
Vedtagelse af ny Økologi forordning udsættes et år 6
Nye økologitilsagn kan søges 6
Bekæmpelse af mosegrise 6
Frugttrækræft 7
Kobber 7
Bladgødskning efter høst 7
Omsætning af blade til forebyg-gelse af skurv til næste år 7
Basisstoffer og sprøjtejournal? 7

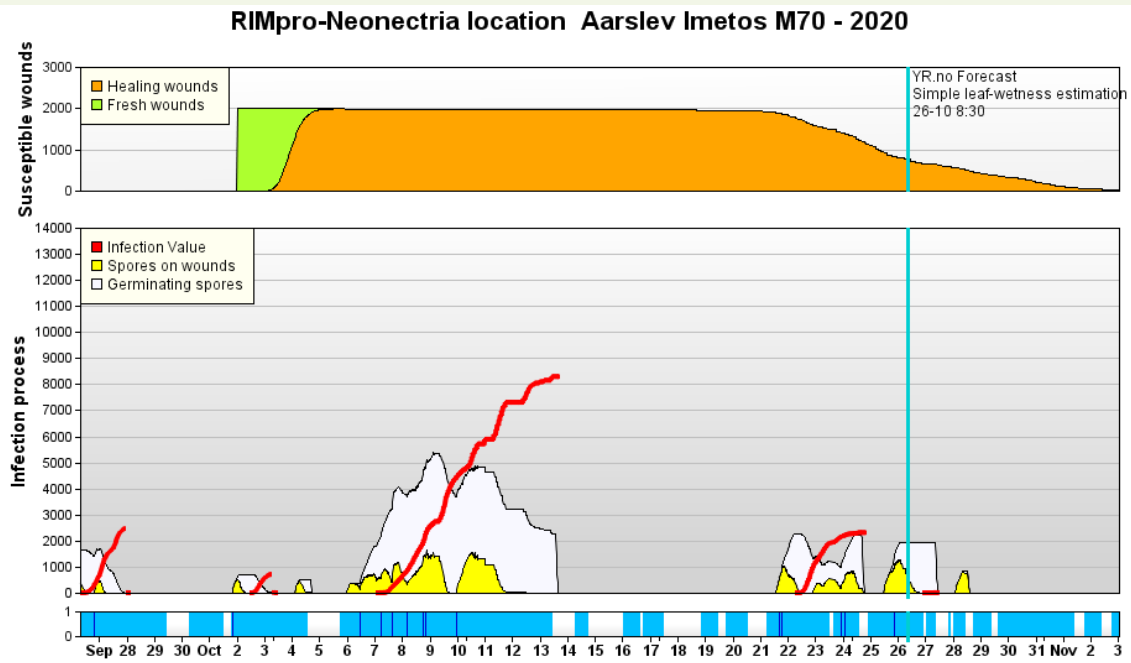

Varsling af frugt-trækræft i RIMpro, hvor dato for sår efter plukning er sat til 2. oktober 2020. Program-met beregner in-fektionsværdi (rød graft) uafhængigt af hvilke datoer, som indsættes for plukning/bladfald.

Rodbeskæring

- Rodbeskæring om efteråret har den fordel, at man kan bedømme vækstniveauet i træerne før der beskæres. Bedømmer man vækstniveauet nu, er det ikke de skud, der udgår fra steder, hvor beskæringen sidste vinter er årsag til reaktion dvs. topskuddet og yderst på bundgrenene. Her er det nemlig ofte beskæringen, der har stimuleret til ekstra kraftig vækst. Se derfor på væksten i frugtpudeskuddene; det er de skud der udgår fra den fortykkelse, hvor frugten har siddet.
- Væksten i indeværende sæson fortæller noget om vækstniveauet i træet, men rodbeskæring virker udelukkende fremadrettet.
- Ved moderat frugtbelastning i år må der forventes mange blomsterknopper til 2021. Er der forventning om mange blomsterknopper i 2021, må der ikke rodbeskæres for kraftigt, specielt ikke på let jord, hvor der ikke er vandingsmulighed til foråret.

Jordprøver

- Er det flere år siden man har udtaget jordprøver, eller har man ændret gødningsstrategi de senere år, bør man udtage jordprøver.
- pH/Rt: Der er ofte fokus på pH/reaktionstallet (Rt) i forbindelse med kalkning forud for plantning. I ældre plantninger bør man også være obs på pH/Rt. Over en årrække kan pH være faldet, og er pH for lav, vil en del næringsstoffer være utilgængelige for træerne.
- Kalk udbringes i efteråret efter høst eller først på vinteren. Det er gunstigt at kalke i denne periode, idet kalken fordeles godt i jordlaget på grund af større nedbørsmængder på denne årstid. Det vil sige, når det gælder kalk, er det en fordel at udtage jordprøverne i begyndelsen af november, så analyseresultatet foreligger tidsnok til for at få tilført kalken rettidigt.
- Læs mere om udtagning af jordprøver i Håndbogen 2020 side 126.
- Prøverne kan sendes til en række forskellige laboratorier, se oversigt i Håndbogen 2020 side 129. Når du sender jordprøve til analyse, skal der vedlægges en rekvisition. Rekvisitionsskema og adresse, hvortil prøven skal sendes, fremgår ofte af laboratoriets hjemmeside. Kontakt eventuelt laboratoriet, dit lokale landbrugskontor eller din konsulent for at få hjælp.
- Lokale landbrugskontorer kan ofte bistå med hjælp til prøveudtagningen.

Nematodetest

Det kan være aktuelt at tage nematodetest, hvis der er dårlig vækst/mistrivsel eller mistanke om nematoder. Kontakt din konsulent for mere information.

Inden frost

Sørg for at tømme vandingsanlæg og for at frostsikre gødningsblandere inden det bliver frost.

Råvandsprøver: Skal man have lavet en gødevandingsplan i løbet af vinteren, så den er klar til foråret, kan det være aktuelt at få udtaget en prøve af sit boringsvand nu, inden boringerne lukkes og frostsikres for vinteren. Vandprøverne udtages ved at lade vandet løbe 10 minutter og derefter aftappe minimum 2 deciliter vand i en helt ren flaske. Det kan f.eks. være en meget grundig rengjort sodavandsflaske af plast, eller en rekvireret specialbeholder.

Tilskud til at spare energi

For at vi i Danmark kan nedbringe CO_2 udledningen med 70% i 2030, har Energistyrelsen åbnet en Erhvervspulje, så alle virksomheder, også landbrug og gartneri, kan være med til at bidrage til denne reduktion.

Tilskuddet tildeles de projekter, der giver størst energibesparelse pr. tildelt tilskudskrone.
I perioden mellem den 1. og 15. oktober kunne der indsendes de første ansøgninger. Puljen, som er på 3,5 mia. kroner, vil løbe helt frem til 2030, så der vil blive åbnet flere ansøgningsrunder. Der er afsat 200 mio. kr. her og nu i 2020.
Ansøgningen er opdelt i 2 faser. Fase 1 er en lille ansøgning, hvor teknologi og besparelse angives, samt det bud på antal øre pr. kWh, man melder ind med. Ansøgningerne med laveste bud og største besparelse får adgang til at sende en rigtig ansøgning efterfølgende, Fase 2.
Der kan søges til næsten alt indenfor energibesparelser. Det er især omstilling fra fossile brændstoffer, man ønsker at fremme, så omstilling fra kul, olie og naturgas vil blive prioriteret.
Der kan f.eks. søges til kølerum, bygninger, skift til LED lys og skift til mere energieffektive traktorer, eller til nye plove eller andre redskaber, som samlet giver en mere energieffektiv drift.
Tilskuddets størrelse fastsættes ud fra en maksimal pris pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid, samt en maksimal støtteprocent, der afhænger af virksomhedens størrelse. Der kan maksimalt ydes et tilskud på 7 øre pr. kWh pr. år over energispareprojektets levetid.
Ansøgere konkurrerer om at opnå støtte ud fra ansøgt støttebeløb.
Der skal søges om mindst 10.000 kr. og maksimalt 15 mio. euro pr. projekt!
Kontakt Mona H. Christensen (8740 5478/2024 8364/Mail: mhc@hortiadvice.dk), hvis du har spørgsmål til ordningen.

KONVENTIONELT

Midler i kernefrugt status

Middel	Reg.nr.	Status
Steward	3-173	**Forbudt: 1. dec. 2019**
Steward 30 WG	11-71	**Godkendt**
Reglone Mission	1-178 501-22	**Forbudt: 4. feb. 2020** **Forbudt: 4. feb. 2020**
Glyphosat/Roundup		Flere produkter med aktivstoffet glyphosat bliver forbudt. Tjek status på midler på eget kemirum!
Pirimor G	1-168	**Forbudt: 31. dec. 2020**
Pirimor 500WG	396-78	**Godkendt**
Karate 2,5 WG	1-163	**Forbudt: 1. juli 2021**
Lamdex	396-77	**Godkendt**

Etiketter på dansk

Husk at etiketter SKAL være på dansk. Selvom man har fået produkt leveret med udenlandsk etikette, har man selv ansvar for ikke at godtage dette.

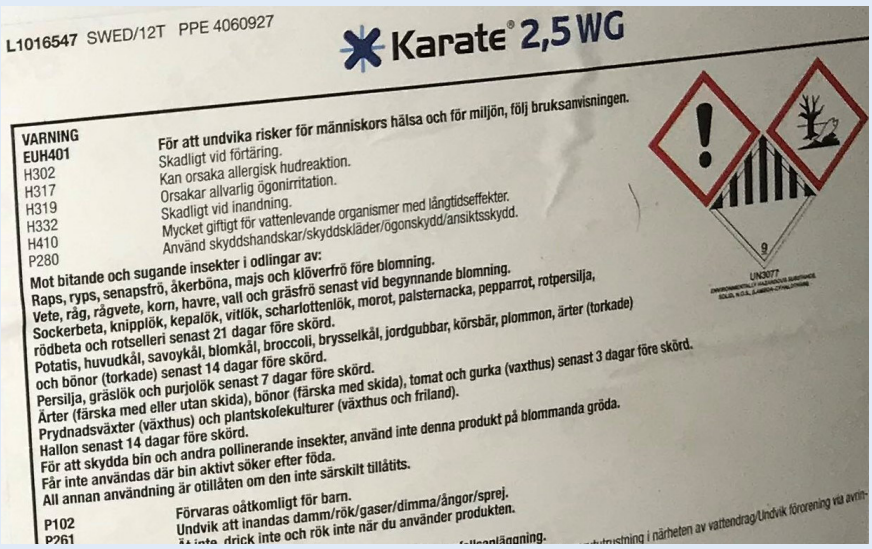

Bladgødskning efter høst

- Bladgødskning efter høst hjælper med at styrke næste års blomsterknopper.
- En standardbehandling vil være:
  10-15 kg urea + 1,5 kg Solubor eller 1,5 l Bortrac + 1 l zink pr ha
- Ved stort udbytte og lavt kvælstoftal i bladanalysen, køres denne blanding 3 gange med 7-10 dages interval for at styrke knopperne.
- Magnesium: Hvis bladprøve viser lave Mg-værdier eller der er symptomer på Mg-mangel bruges: 10-15 kg urea + 1,5 l/kg bor + 10 kg bittersalt.

Kobber efter høst

- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer.
- Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha. Denne dosering er for lav til at have sideeffekt på frugttrækræft.
- **Først når bladene har skiftet farve og er begyndt at falde af, kan doseringen af kobber øges til ca 3 kg/ha. Da kobberoxyklorid er uformuleret kan der i behandling under bladfald tilsættes additiv f.eks. Designer 0,25 l/ha i 200 l/ha. Skulle der ske bladsvidning når bladene har skiftet farve og falder af, er det uden betydning.**
- Bemærk at additivet skal være godkendt til æbler/pærer.

Skurv

- En del steder har der været skurvinfektion i skudspidserne i de meget skurvmodtagelige sorter (Jonagored, Mutsu).
- En infektion tidligt i primærsæsonen kan frigive mange sporer, som kan inficere de nye blade i skudspidserne. Det er altså ikke smitte fra de gamle blade på jorden, som er årsag til infektioner på skudspidserne, men derimod infektion på ældre/første blade på skuddet, som giver smitte.
- Mængden af sporer, som kommer fra de nye infektioner, er så meget højere end hvad der bliver udslynget fra de gamle blade på jorden. Hvis der er primærinfektioner, vil der derfor være behov for bekæmpelse som ved højt smittetryk så længe der kommer nye blade til.

Urea ved bladfald

- Hvis der er steder i plantagen, hvor har været skurv i sæsonen, er udbringning af urea om efteråret meget vigtigt. Når det gælder om at nedbringe mængden af skurvsmitte til året efter, er det mest effektivt at udbringe urea omkring bladfald.

- Størst virkning opnås, når der køres 2 gange med 20-25 kg urea pr ha i hver sprøjtning.
- Selvom der er kørt med mindre doseringer urea lige efter høst for at styrke blomsterknopperne, bør der altså også køres urea omkring bladfald, hvis der er skurv.
- Hvis det er praktisk muligt bør græsset slås efter bladfald - i hvert fald de steder hvor der er skurv. Findelte blade er nemlig lettere at omsætte for regnormene.

Mosegrise

- Mosegrise graver gange i jorden. De laver lidt udflydende, tilfældigt fordelte skud. Vegetationen er spist omkring hullerne. Der er huller i gangsystemet mellem skuddene.
- Mosegrisene æder af træernes rødder i løbet vinteren, så skadebilledet minder om en spidset blyant. Har man ikke opdaget angrebet i løbet af vinteren, vil træerne ofte vise visne-symptomer i løbet af forsommeren, når toppen skal bruge vand, men så ikke har noget rodsystem.
- Det er nu, man skal til at tænke på bekæmpelse af mosegrise. Bestanden er størst sidst på året og de gør skade i løbet af vinteren. En effektiv indsats før vinteren giver færre individer, hvilket mindsker behovet for føde og dermed risiko for skade på træerne.
- Eneste tilladte kemiske bekæmpelsesmiddel er fosforbrinteudviklende pellets. Brug kræver autorisation.

Mosegrise elsker tæt, høj vegetation og nedfaldne frugter. Hold derfor træraekken fri for vegetation. Men vent med glyphosat til der ikke længere er risiko for at ukrudtsmidlet optages via rodskud og nedhængende grene. Det vil med andre ord sige, når de sidste blade er faldet af.

ØKOLOGI

Økologisk investeringstilskud

Der bliver p.t. arbejdet på at åbne en Økologisk investerings pulje til 2021. Vi ved endnu ikke, hvad der kan søges til – i tilfælde af, at du har planer om en større investering i udstyr til produktionen.

Vedtagelse af ny Økologi forordning udsættes et år

Da den nye forordning om økologi sandsynligvis ikke gennemføres pr. 1. januar 2021 som planlagt, udsættes de bebudede ændringer til 1. januar 2022. Herunder forbud mod dyrkning i afgrænset bed i væksthuse, gødningsregler og regler om anvendelse af frø fra marker under omlægning. Fra d. 1. januar 2021 var det meningen, at man skulle dyrke udelukkende i bundjorden, men det er nu udsat et år.
Der er ingen generelle regler for brug af ikke-økologisk husdyrgødning i de eksisterende regler – udover at man skal leve op til et pt. udefineret sædskifte med bælgplanter. Men - hvis man afsætter foder til enten foderstoffen eller et økologisk medlem i en af brancheforeningerne for kød, æg og mælk, bliver man omfattet af krav om max. 50 kg udnyttet-N fra konventionel gødning på bedriftsniveau. Hvis man ikke sælger eller afsætter til en af ovennævnte, gælder i stedet reglerne for tilskud (max. 60 kg udnyttet-N eller 100 kg udnyttet-N), og/eller max. 170 kg total-N.

Nye økologitilsagn kan søges fra d. 2. november

Økologiske arealtilskud samt tilskud til pleje af græs- og naturarealer kan søges fra d. 2. november og frem til nytår.
Tilsagnet er 5-årigt, så hvis du allerede har et gyldigt tilsagn på alle dine marker, skal du ikke søge nu.
Men hvis dit tilsagn udløb d. 31. august i år, så kan du – eller din konsulent- genansøge det i november-december.
Du kan se udløbsdatoen for dine tilsagn i fællesskemaet under økol. arealtilskud.
Hvis du har plantet et nyt frugt- og bær-areal, som du endnu ikke har søgt frugt- og bær-tillæg til, så forventer vi, at det igen er muligt at ansøge om et nyt frugt- bær-tillæg til markens eksisterende ØA-tilsagn.

Bekæmpelse af mosegrise

Mosegrise graver gange i jorden. De laver lidt udflydende, tilfældigt fordelte skud. Vegetationen er spist omkring hullerne. Der er huller i gangsystemet mellem skuddene.
Mosegrisene æder af træernes rødder i løbet vinteren, så skadebilledet minder om en spidset blyant. Har man ikke opdaget angrebet i løbet af vinteren, vil træerne ofte vise visne-symptomer i løbet af forsommeren, når toppen skal bruge vand, men så ikke har noget rodsystem.
Det er nu, man skal til at tænke på bekæmpelse af mosegrise. Bestanden er størst sidst på året og de gør skade i løbet af vinteren. En effektiv indsats før vinteren giver færre individer, hvilket mindsker behovet for føde og dermed risiko for skade på træerne.

For at forebygge mosegrise er det vigtigt efter høst at holde plantagen ren for ukrudt i trærækken, at holde græsset kort og fjerne nedfaldsæbler. Nedfaldsæbler er foder til mosegrisene. Erfaring viser, at hvis der kobles en tromle efter græsslåmaskinen så generer dette mosegrisene. Deres gange trykkes sammen.

Frugttrækræft

Læsket kalk (Calcium hydroxid) er et basisstof og må bruges til bekæmpelse af frugttrækræft ved udsprøjtning maksimum 7 gange i perioden fra bladfald til sidst i december.
Dosering er 15-25 kg per ha. For at undgå tilstopning af dyser er det en god ide først at røre den læskede kalk op med vand i et kar/balje. Lad det stå i 5 min. Lad bundfaldet ligge og brug resten i sprøjten. Læsket kalk har nogen virkning på frugttrækræft.

Kobber

Bladgødskning med kobber har en sidevirkning på frugttrækræft. For at kunne bladgødske med kobber kræves dokumenteret mangel og en konsulenterklæring. Vær opmærksom på ikke at bruge mere kobber end der er skrevet i konsulenterklæringen

Bladgødskning efter høst

Bladgødskning efter høst hjælper med at styrke næste års blomsterknopper.
Bladgødskning med kvælstof efter høst for at styrke de nye blomsterknopper er aktuelt så længe der fortsat er mange grønne blade til at optage næringsstofferne.
Det er i økologisk produktion tilladt at bruge Aminosol (N-indhold 9,3 %), som er baseret på hydroliseret animalsk protein efter høst. Produktet må ikke bruges på spiselige dele.
Det er også tilladt at bruge Aminosol PS (N-indhold 5,5%), som er en N gødning baseret på vegetabilsk N-gødning. Det skal registreres som en N-gødning.
Hvis bladprøver har vist mangel og man har konsulenterklæring vil bladsprøjtning med Bor og Zink efter høst hjælpe med at styrke blomsterknopperne.

Omsætning af blade til forebyggelse af skurv til næste år

For at reducere smittetrykket af skurv til næste forår fra overvintrende blade, vil en findeling af nedfaldet løv ved græsslåning og en mekanisk ukrudtsbekæmpelse i trærækken være effektivt.
Behandlingen kan gentages helt indtil februar, hvis der stadig ses blade, der ikke er omsat

Brug af basisstoffer og sprøjtejournal?

Basisstoffer er per definition ikke sprøjtemidler og kan derfor heller ikke indberettes.
Basisstoffer skal ikke med i sprøjtejournalen. Dvs. at der ikke er noget krav om at de **skal** medtages i sprøjtejournalen.
De mest almindelige basisstoffer I bruger er formentlig Natron og læsket kalk.

REDAKTØRER

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvice.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne